

Ročník: 99 | číslo: 11 | 17. března 2019 | Cena: 10 Kč

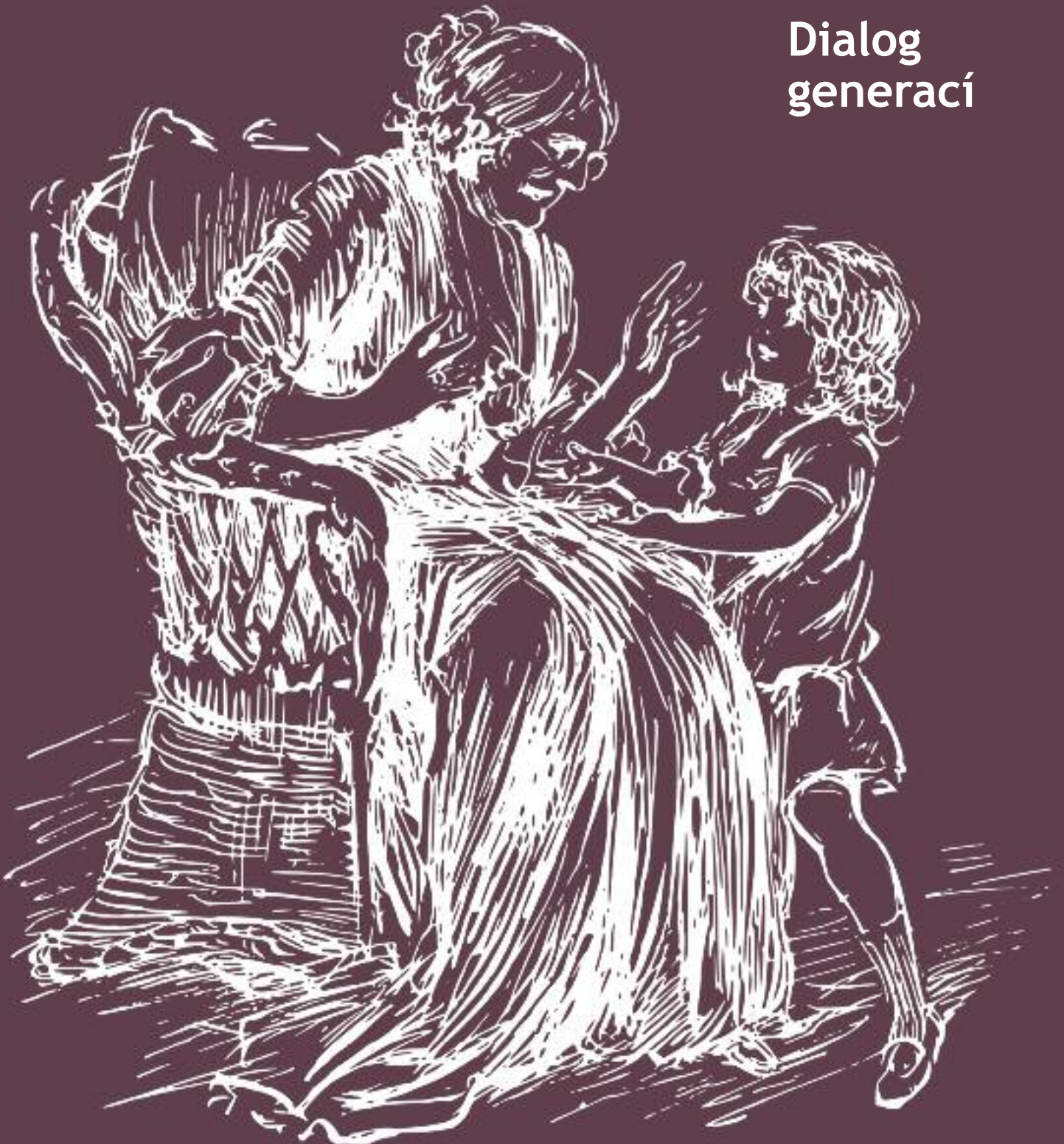

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

**Dialog
generací**

EDITORIAL

Milí čtenáři, za okny se probouzí jaro a my se setkáváme opět u magazínového čísla, tentokrát při tématu dialog generací.

Čili, svým způsobem o porozumění mezi rodiči a dětmi a dětmi jejich dětí v různé proměnném úhlu pohledu a všemožných variantách, kdy jednotlivé aktéry dělí třeba i půl století, ba troufám si říct, i více.

Mládí do stáří nedohlédne, je pro něj příliš vzdálené a neurčité, něčím, co se jej zatím netýká. Je pro něj městem za horizontem, městem, kam jednou musí dojít, ale nač se tím trápit, když horizont je zatím strašně daleko a spousta času. Vždyť stěží může chápat problémy stáří ten, koho obklopují radosti mládí, a bylo by i pošetilé to po něm žádat. Stáří pak řeší spoustu svých neduhů, nese si přehřel vlastních starostí a zhusta již také hůře vidí, je pro něj proto dohlédnout opačným směrem stejně obtížné. A dohlédne-li přec, často zapomíná. Zapomíná, že i ono bylo kdysi mládím, mládím dovádivým, bezstarostným a lehkomyslným...

A tak někdy veselost mládí kárá. Plod zapomíná na léta svého květu. Ale my jej za to kárát nebudeme, jelikož víme, že na nějaké to zapomínání má už jistě právo. Jak taky ne, vždyť jenom prožít většinu století je hezká dřina. Zkrátka, soužití generací asi nikdy nebude úplně bez mráčku, ale stačí trochu pochopení a ohledů a bude jistě snazší. Vždyť babička a vnuček tvoří pořad my, i kdyby je dělil celý věk. A my, to je o moc více nežli já. Klára Břeňová

Obrázek na obálce: Pixabay.com,
autor kreseb vtipů: Tomáš Altman

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Koncert a krst v Bratislave

Církev československá husitská na Slovensku zahájila 24. 2. 2019 rok osláv – 100. rokov pôsobenie CČSH – v nedeľu o 15 hodine v Malom evanjelickom kostole v Bratislave.

Prebehol program s koncertom hudobného tria Komorník, ktorého vedúcim je náš organista Peter Mojžišik, a opernej speváčky Slovenského národného divadla Jitky Sapara Fischerové. Koncert bol zakončený krstom Samuela Mojžišika, je to druhý syn manželov Mojžišikových. Účasť bola nadmieru pekná a súčasťou bolo šesť duchovných našej cirkvi. **Jan Hradil, biskup**

Postřehy ze setkání na Světovém dni modliteb

Světový den modliteb patří už pravidelně k církevnímu setkávání žen. Jednou z náboženských obcí naší církve, které setkání letos pořádaly, byla pražská vinohradská obec. Příběhy připravily křesťanské ženy ze Slovinska.

Bohoslužbu a setkání žen připravila a dne 2. března 2019 vedla sestra Jana Špaková. Jako příznačná pro tento den zazněla v úvodu píseň č. 301 „Pane dnešek je den chvály“.

Zkušenosti se smutným až drsným životem některých žen ve Slovinsku vyvěrají z následků rozpadu bývalé republiky Jugoslávie, nedořešených vztahů a s tím spojených traumat. Mnohé ženy žijí na okraji společnosti, nemohou najít doma práci, marně se pokouší dostat do zahraničí, jiné jsou opuštěné a vychovávají děti samy nebo pečují o rodiče/prarodiče, pro něž chybí dostatečná péče, případně ženy žijí v rodině s alkoholikem nebo pro svůj romský

původ nemohou najít zaměstnání.

Prosby u Boha za podporu těchto nešťastných žen předčítaly naše ženy z českých církví.

Pro kázání a přímlyvy za ženy nacházející se v potížích zvolila sestra Špaková text ze 17. kapitoly Lukášova evangelia o „pozvaných, kteří neuznali za vhodné přijít na hostinu, a milosrdenství hostitele, který vyzval chromé a slepé, aby místo nich přišli“.

Přátelskou atmosféru celému setkání dodalo promítání obrázků z krajiny, života a zajímavostí současného Slovinska. Milým překvapením byla návštěva pana velvyslance Slovinské republiky v ČR s manželkou a jeho pozdrav od bratrských křesťanů ze Slovinska.

Za přípravu a realizaci tohoto setkání, považovaného ve srovnání s předchozími za nejlepší, je nutno poděkovat sestře Janě Špakové i kolektivu žen z CČSH a Jednoty bratrské. **Čestmír Jan Holeček**

Připomínka TGM už poosmnácté v parlamentu

Setkání při příležitosti 169. výročí narození našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka v rámci projektu „Naše a evropská společnost“ se tradičně konalo v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Praze. V pondělí 4. března 2019 zde tato akce připravená Kulturní radou CČSH proběhla již poosmnácté. Záštitu nad ní převzal předseda poslanecké sněmovny Radek Vondráček.

Patriarcha CČSH Tomáš Butta v úvodním projevu přivítal všechny posluchače a připomněl, že v příštím roce si budeme připomínat sté výročí založení naší církve. „Církev československá husitská,

vědoma si historických souvislostí svého vzniku, s vděčností se přihlašuje k T. G. Masarykovi a jeho odkazu. S úctou si každoročně připomínáme jeho osobnost i zde v prostorách Parlamentu ČR,” řekl

mj. patriarcha. Všechny přítomné také pozdravil pražský biskup David Tonzar. Přednášky pronesli děkanka HTF UK doc. Kamila Veverková (na téma Masarykův Hus jako výzva pro posílení českého národního zápasu) a prof. Miloslav Bednář z Filosofického ústavu AV ČR (na téma Masarykovo pojetí nové demokratické Evropy). Přednosta naukového odboru ÚÚR CČSH prof. Zdeněk Kučera v závěrečné reflexi zmínil heslo prvního prezidenta „Ježíš, ne Caesar“. „Pro Masaryka je rozhodující svobodný člověk stvořený k obrazu Božímu, který se svobodně zavazuje nebo nezavazuje k určitým povinnostem. Rozhodujícím motivem jeho jednání je skutečně svoboda,“ uvedl také Zdeněk Kučera.

V programu vystoupil smíšený pěvecký sbor SMETANA Hradec Králové se sbormistrem Janem Jiráčkem. Úlohy moderátorů slavnostního setkání se ujali Jiří Vaníček a Eva Vymětalová Hrabáková.

red

Setkání „rudolfovské mládeže“ po padesáti letech

Bylo to vděčné připomenutí si evangelizační aktivity, kterou před padesáti lety začala změna v životě mnohých tehdy mladých lidí. Bratři farářů Milan Matyáš a Miloň Zemen v době dozvuků Pražského jara uspořádali setkání mladých pod názvem Je Bůh opravdu mrtev? v rudolfovském sboru naší církve dne 2. 2. 1969. Tímto nedělním odpolednem započala práce s mládeží, která trvala více než

třicet let a ke Kristu přivedla několik desítek mladých lidí. A posléze i jejich děti. Setkalo se nás víc nežli dvacet v neděli 3. 2. 2019 – tedy padesát let a jeden den po tehdejší evangelizaci. A bylo by nás více, kdyby nebyla to ráno taková sněhová kalamita, že se někteří ze započaté cesty museli vrátit domů. Setkání začalo účastí na bohoslužbě konané v rudolfovském Sboru smíření a pokračovalo pak až do pozdních

odpoledních hodin. Bylo dost prostoru pro rozhovory, vzpomínání nad starými fotkami, společný oběd, posezení u kávy i poslech písní z dávné produkce skupiny Logos. Děkujeme za tyto prožité chvíle vděčné radosti. A doufáme, že Pán Bůh bude nadále žehnat nejen rudolfovskému sboru, ale také celé naší církvi, aby se stávala duchovním domovem pro další generace mladých lidí. (fil)

Startuje nový pořad MANA BONUS

Divadlo je věc veřejná. Proto se i my pokoušíme nejen uvádět představení o tom, co naše diváky zajímá a vzrušuje, ale chceme je i zapojit do debaty o světě, v němž žijeme. Od března uvádíme nový typ produkce pod názvem MANA BONUS, kdy máte nejen možnost vidět nějakou naši inscenaci, ale následně svoje poznatky a dojmy sdílet s vynikajícími a významnými hosty při neformální diskusi. První takováto akce proběhne v neděli 17. 3. 2019. V 15 hodin máte možnost vidět představení Země česká, domov můj?, které vzniklo na motivy vzpomínek legionáře a místního občana Františka Nováka. Příběh tohoto nehrdinského hrdiny inspiroval naše hosty k zamýšlení se na téma vlastenectví a hrdinství.

A kdo budou tito hosté? Velvyslankyně Magda Vášáryová, armádní generál Petr Pavel a europoslanec Jaromír Štětina. Začátek besedy je v 17.15 hodin. Moderuje Daniela Brůhová.

Divadlo Mana, Husův sbor Vršovice, Moskevská 34, Praha 10.

www.vrsovickedivadlo.cz

NAD PÍSMEM

Pán Ježíš - Spasitel

L 13,31-35

S výkladem dnešního textu z Lukášova evangelia se nesetkáváme často. Je trochu zvláštní. Že farizeové, představitelé židovské zbožnosti, neměli Pána Ježíše rádi, víme dobře. Můžeme říci, že ho nesnášeli.

Odmítali ho. Nechtěli ho uznat za Spasitele. Snažili se ho zbavit, aby neměl na lidi tak velký vliv. Jan Křtitel o něm řekl, že je Beránek Boží, který snímá hříchy světa. A to oni odmítali a nejraději by ho vyhnali. Nenašli odvahu jednat přímo, a tak mu hrozili mocí a úmysly krále Heroda. Domnívají se, že tento muž bude mít rozhodující vliv na další průběh děje. Někteří farizeové k němu přišli a řekli mu: „Rychle odtud odejdi, protože Herodes tě chce zabít.“

On jim řekl: „Jděte a vyříd'te té lišce, hle, já vyháním demony a uzdravuji dnes i zítra a třetího dne dojdou do svého cíle. Avšak dnes, zítra i pozítří musím jít svou cestou, neboť není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém.“ Pán Ježíš se Heroda nebojí. Když jej nazývá liškou, nemůžeme si představit, že myslél lišku jako lstivé zvíře. Pánu Ježíši šlo spíš o to, povědět, že Herodes je takový malý dravec, slabý, nemající mnoho moci. Ale přeci jen loupí a zabíjí, kde to okolnosti dovolí. Tam, kde to není možné silou a mocí, zkouší to lstí.

Pán Ježíš od něj nečeká nic dobrého. On prohlédl i úmysly farizeů. Ví o svém vlastním poslání. Mluví o neodvolatelnosti svého poslání, ve kterém ho nikdo nemůže zastoupit, ale také ho nemůže odradit. Mluví a jedná z Božího pověření.

Zdůrazňuje farizeům, že cesta, kterou jde, byla předznačena Bohem, jeho nebeským Otcem. Nikým se nedá zmást a od té cesty odvést. Ví, že je s ním Bůh. V něm, Ježíši Kristu a jeho prostřednictvím, působí Bůh dnes a zítra, aby lid povolal v požehnání svého království, své vlády. Pán Ježíš se dívá na svůj lid se smutkem. Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla a nechtěli jste! V této větě je smysl Ježíšova díla: chtěl jsem vás shromáždit.

Zamysleme se nad tím, že Pán Ježíš přichází ke ztraceným ovcím izraelského lidu. Především k vlastnímu lidu. Dovolával se slov proroků, která se vztahovala k jeho osobě. Jak naplnit Boží vůli prorokem ohlášenou. Když podle Boží vůle bylo třeba jít na kříž, je rozhodnut tuto vůli splnit a novou smlouvu svou smrtí zpečetit. V Ježíši Kristu jde Bůh za svým lidem v lidském těle a ponížil se, nedá se odradit. Mnoho lidí se dívá na jiné povýšeně a domnívají se, že jsou lepší. Pán Ježíš se nepovyšuje nad nikoho. Má rád lidi takové, jací jsou, i s jejich chybami. V Pánu Ježíši se setkáváme s nesobeckou, sebezapírající láskou.

Boží lid odmítl svého Spasitele. Izrael nechtěl být kuřátkem, které potřebuje ochranná křídla kvočny. Byl spíše pyšným pávem, který staví na odív náboženskou výši minulosti. Nechtěl Spasitele, který přináší Boží milost, lásku a pokoj. Chtěl bojovníka, chtěl vůdce v boji proti Římanům. Tak se naplnila tragédie Izraele.

Spasitel byl doslova vykázán z Jeruzaléma, protože ten ho nechtěl. Boží město odmítlo Syna Božího. Město, ve kterém byl chrám, hora Sion, místo, které si vyvolil Bůh, aby na něm přebýval

2. NEDĚLE POSTNÍ

Hospodine, pamatuj na svoje slitování, na své milosrdenství, které je od věčnosti; at' nade mnou moji nepřátele nejásají. Bože, vykup Izraele ze všeho soužení!

(Žalm 25,6.2b.22)

První čtení: Genesis 15,5-12.17-18

Tužby postní:

2. Abychom svého Pána v tichosti a pokoře následovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom svědectvím svého života vítězství Dobra, Pravdy a Krásy napomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, ty nejlépe znáš naše slabosti, a proto tě prosíme: chraň nás na těle i na duši, abychom se oprostili od zlého myšlení i konání! Svým svatým Duchem nás osviť, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 3,17-4,1

Evangelium: Lukáš 13,31-35

Verš k obětování: Přísloví 21,30

Verš k požehnání: Žalm 106,4

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, s modlitbou jsme dnes přišli k tobě, prameni vody živé, a tys nás posílil svátostným pokrmem a nápojem. Požehnej nám, at' neklesáme pod břemenem životních zkoušek! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 47, 95, 238, 172, 323

*Prosíme tě Pane za tvou církev,
abys jí dal jasně a zřetelně svědectví.
Prosíme tě za všechny hledající. Prosíme tě za své obce.
Dej nám, prosíme, moudrost,
at' máme pro tebe své srdce otevřené. Amen.*

se svým lidem, odmítlo Spasitele, nemělo pro něj pochopení. Musel zemřít za branami Jeruzaléma. A přece jde Boží cesta dál. Pán Bůh sleduje svůj plán, na kterém lidé nemohou nic změnit. Ani Herodes, ani farizeové ani Jeruzalém. Pozemský čas Pána Ježíše byl ohraničený. Ale smysluplnost jeho oběti je nedozírná. Naším úkolem je šířit jeho učení dál. Komu je mnoho dáno, od toho je mnoho požadováno. Snažme se jít podle nejlepšího vědomí a svědomí v jeho stopách, aby se křesťanství šířilo i skrze nás. Amen.

Helena Salfická

O různých generacích v církvi a jejich nesnadném setkávání

Každý z nás patříme k určité generaci, kterou spojují společné zážitky a události. Určitá prožitá doba nás ovlivňuje, poznamenává a formuje v pohledech na svět. Podobu našeho života určuje do značné míry náš věk.

Současná starší generace prožila druhou světovou válku, střední generace zažila část období tzv. normalizace a života v sovětském bloku a mladá generace již vyrůstá v době po roce 1989.

V naší církvi hovoříme o tom, že věkovou strukturu našich náboženských obcí tvoří především starší lidé. V církvi chybí mladší a střední generace, která je zastoupena jen v menší míře. Není jisté možné to při pohledu na naše náboženské obce generalizovat, zevšeobecňovat, neboť jsou sbory s pestřejší generační skladbou. Avšak průzkumy sociologů uvádějí průměrný věk členů vyšší než u ostatních církví.

Není v pořádku, když jedna generace zcela převáží a ztrácí se tak dynamický mezigenerační pohled na skutečnost církve a rozhovor o její podobě a možnostech jejího působení v současnosti. Úkoly a řešení obtížných problémů, které na církvech dnes doléhají, vyžadují energii a nasazení lidí mladšího věku. Lidé starší generace by měli být schopni v určité chvíli předat odpovědnost lidem mladším.

Jako naděje pro církve se může jevit mladší generace. Někdy lidé ze starší generace mladým lidem fandí a promítají do nich své vlastní představy. Někteří lidé z mladší generace touží po postavení, po rozhodování, ale bez převzetí skutečné odpovědnosti. Nemají také ještě dostatek zkušeností.

Tíhu úkolů a služby v náboženských obcích a orgánech církve by měli nést lidé ze střední generace. To je skutečně zřejmé ve společnosti, že lidé středního věku na sebe přijímají úkoly a funkce a s nimi i větší odpovědnost. Podobně tomu je i v církvi, neboť tito lidé již vykazují určitou osobnostní zralost a profesní zkušenosti. Jenomže lidé ve středním věku jsou vytíženi ve svém náročném zaměstnání, mají malé nebo dospívající děti, kterým se musí věnovat. Je to navíc období „krize středního věku“. Ve čtyřiceti letech člověk vystoupá „vzhůru“ a pak již následuje sestupování dolů. Člověk nemůže jen stále postupovat dopředu a stoupat nahoru, neboť lidské síly nejsou nevyčerpatelné.

V duchovním životě může být i zvláště příznivé období mezi padesátým až šedesátým pátým rokem, kdy může věřící člověk vydávat plody své trpělivé práce, je-li mu dopřáno zdraví a žije-li aktivním a duševně bohatým životem.

Mládí a stáří není určováno jen věkem. Důležitá je otevřenost pro nové věci, která činí člověka mladým.

Žádná generace nemá být v církvi preferována na úkor druhé, neboť každá věková skupina v ní má své nezastupitelné místo a je součástí rozmanitého společenství církve jako živého Kristova těla. Důležitá je naše víra a náš živý osobní

vztah k Bohu v Kristu bez ohledu na věk a životní fázi, ve které se právě nalézáme.

Starší lidé mají zkušenosti, mladí mají zase nové pohledy. Stává se i v církvi, že mezi lidmi různých generací dojde k ne-

porozumění a může nastat odcizení či konfliktní situace. Jindy si lidé i přesto, že jsou z odlišných generací, dokáží velmi dobře porozumět, když k sobě navzájem přistupují s respektem a s úctou. Církve má být místem života všech generací. Společným bodem setkávání věřících z různých věkových skupin je především svátost večeře Páně, která vede k pokoře a schopnosti vidět v lidech z různých generací bez ohledu na jejich věk naše bratry a sestry.

Tomáš Butta,
patriarcha

Přístup k různým generacím v Taizé

Jednou z věcí, které mne při pobytu v komunitě v Taizé zaujaly, je moudrost a účelnost, se kterou bratři přistupují k jednotlivým generacím.

Předně platí, že je zde vítán opravdu každý, kdo touží strávit nějaký čas společnými modlitbami a akceptovat zdejší řád. Mohou sem tedy přijet jak děti (v doprovodu dospělých), tak i lidé středního věku či senioři. Největší pro-

cento poutníků do Taizé však samozřejmě tvoří mladí lidé, kterým je tato spiritualita nejbližší.

Rodiny s dětmi mají ubytování, stravování i program připravený zvláště v nedaleké vesničce, pohodlně dosažitelné

pěšky, odkud docházejí třikrát denně na společné modlitby, které jsou srdcem každodenního života v Taizé a scházejí se při nich všechny generace dohromady. Během dne pak mají zvláštní program rodiče, samostatně větší děti a je zajištěno i hlídání těch nejmenších.

Ostatní bydlí přímo v Taizé, kde se ↻

každý může rozhodnout, zda dá přednost ubytovně nebo stanu. Už jídlo je ale zvlášť připraveno pro starší třicetileté a zvlášť pro mládežníky. „Dospělí“ mají také oddělené biblické úvody a diskuse ve skupinkách. Ve skupině mladých je pak ještě zvláštní podskupina účastníků do 18 let, jejichž každá skupinka má jednoho dospělého, který je má na starost. Cílem tohoto rozdělení je dát mladým lidem dostatek prostoru a svobodu pro vyjádření se, sdílení svých názorů s vrstevníky, kteří však pocházejí z celého světa, takže jde o bezesporu obohacující setkání. Taizé má být místem důvěry, bezpečným místem pro všechny. Z vlastní zkušenosti vím, že to funguje. Vzpomínám si, že jako studentka jsem ve společnosti starších a zkušenějších jen málokdy pocítila odvahu nahlas promluvit. Také tady v Taizé jedna paní z naší skupinky druhý den přivedla svou

dceru, protože z určitých důvodů dala přednost tomu být raději s maminkou než se svými vrstevníky. Za celý týden jsme se však od ní skoro nic nedozvěděli, přestože angličtina, kterou jsme používali, byla jejím rodným jazykem. Naopak na své dceři, která se účastnila programu ve skupině 15 – 18 let a zpočátku měla velké obavy z jazykové bariéry, jsem pozorovala, jak postupně roste její sebejistota a radost z toho, že se aktivně zapojuje do debaty a rozumí ostatním.

Však ani mezi dospělými to někdy není jiné. Na úplném začátku nám bratr Mathew, který vedl naše biblické úvody, řekl: „Prosím vás, až budete hovořit ve svých malých skupinách, neříkejte si navzájem, jaká je vaše profese. Nechte si to až na úplný závěr.“ Vědomí, že váš partner má několik akademických titulů nebo je členem Evropského parlamentu,

v mnohých z nás velkou sdílnost neprobouzí.

Odpolední přednášky a workshopy jsou pak opět otevřeny všem zájemcům, ale i v tomto případě bylo nám starším kladeno na srdce, abychom se nesnažili ovládnout diskusi a dávali dostatek prostoru mládeži.

Není to zde tedy tak, že by generace byly striktně oddělené. Vždy bylo dost příležitostí ke společným setkáním, ať ve volných chvílích nebo například při regionálních setkáních či samostatných bohoslužbách jednotlivých církví. Každá generace však zde má svůj prostor, aby jak nastolená biblická témata, tak i další otázky, mohla probírat svobodně s lidmi podobného věku. Věřím, že to tak bylo ke spokojenosti naprosté většiny a znovu obdivuji bratry, jak vše dokáží skvěle a účelně zorganizovat i pro několik tisíc účastníků najednou. **JK**

Tygr v kostele

Co se sluší v kostele, a co už ne? Názory se mohou různit – především v závislosti na věku, ale také na míře tolerance či na době, ve které žijeme. Ukažme si to na několika drobných příhodách.

Můj mladší bratr přišel kdysi coby student do kostela, aby pomohl naší faráře s nějakou technickou závadou. Rozhlédl se kolem a pobaveně řekl: „Vy tu máte samé dečky!“ Snad si připadal jako v muzeu.

Ještě nedávno bylo nemyslitelné, aby někdo přišel do chrámu Páně v kraťasech. Začínající varhanice chtěla jednou v létě cvičit v kostele, a přestože tam nikdo nebyl, kostelník ji vyhodil s přísným ponaučením, že krátké kalhoty do kostela nepatří. Vzpomínám si, jak mi před lety jedna o generaci starší sestra děkovala za to, že mám na bohoslužbě kalhoty a ne sukni. Viděla v tom solidaritu, protože ona sama jako

jedna z mála žen chodila v kalhotách – kvůli ovázaným nohám.

Jinak tomu bylo mezi mladšími. V neděli se vítali dva mladíci ve sboru a jeden povídá druhému: „Ty se dnes ženíš?“ To proto, že zatímco ten první přišel ve sportovním oblečení, druhý měl na sobě oblek a vázanku. To už přece mezi mladými nefrčí!

O hudbě při bohoslužbách se hodně diskutuje. Názory na vhodnost či nevhodnost jednotlivých stylů se různí a argumenty nezmohou nic proti oblíbě (nebo jejímu opaku) u běžných návštěvníků kostela. A přitom hudba je velmi důležitou součástí bohoslužeb. Ovšem nemysleme si, že platí pravidlo, kdy mladým se líbí vždy hudba moderní a starým jen ta tradiční. Stává se, že třeba chorál či Farského liturgie intenzivně zaujme mladého návštěvníka, a naproti tomu muž ve věku dědečka jde s radostí na kytarovou bohoslužbu a říká tomu s nadsázkou „diskoška“.

Na bohoslužbě jedné spřátelené církve nás překvapilo, že byl přítomen i pes – a nikomu to nevadilo! Dokonce doprovodil svou paní i k večeři Páně. Nerušil ani zdaleka tolik jako někdy neukázněné děti. Ovšem děti máme rádi a učíme se mít s nimi trpělivost.

Tak pes už tu byl. Ale tygr v kostele – to bylo něco! A dokonce bez náhubku, jen na krátkém vodítku. Byl to ovšem tygr nafukovací. Zato v životní velikosti. Děti si ho přinesly z masopustní zábavy. Vznášel se nad hlavami věřících a poslouchal tiše kázání. K večeři Páně ovšem nešel. Přesto jsme ho při sčítání zahrnuli mezi účastníky bohoslužeb, aby měla jeho chovatelka radost.

Ponechám tyto příhody bez komentáře. Rozhodnout, co se hodí do kostela, a co ne, to není vždy jednoduché. Dalo by se pokračovat, já však s těmito úvahami končím, aby zbylo něco k přemýšlení i na čtenáře.

Radana Váňová

Střípky z Taizé 7. Modlitby Taizé

Konečně se dostáváme k srdci života v Taizé – pravidelným společným modlitbám, které se konají ve velkém kostele Smíření třikrát denně – před snídaní, před obědem a po večeři. Vždy trvají necelou hodinu, ale večer je možné zůstat klidně déle. Při modlitbě všichni sedí na zemi, případně mohou použít malé klekátko. Bratři v bílých sutanách jsou shromáždění vpředu uprostřed.

Při účasti na modlitbách je požadován přiměřený oděv (zakrytá ramena a nohy alespoň po kolena) a dodržování ticha – samozřejmě pokud se nezpívá. To připomínají dobrovolníci velkými cedulemi se slovy „TICHO“ v různých jazycích. U vchodu každý dostane zpěvník a biblické texty.

Modlitby jsou tvořeny především opakovaným zpěvem jednoduchých písní, tak typických pro spiritualitu Taizé. Ve zpěvnících jsou uvedeny v různých jazycích. Několik jich tu je i v češtině. Každý se je snadno naučí. Zpívají se buď s doprovodem hudebních nástrojů, nebo bez něj. Během „poledního klidu“ se scházejí zájemci při navčívování vícehlasého zpěvu, který při tolika účast-

nících zní opravdu nádherně, stejně jako kánony, kterých je ve zpěvníku celá řada. Texty písní jsou velmi prosté, a přesto hluboké. Ve všech případech jde o modlitby. Zpěv je vždy doplněn čtením z Bible a krátkými přímluvnými modlitbami. Každé ráno bratři také vyluhují večeři Páně.

Páteční večer se pak koná speciální modlitba okolo kříže a v sobotu – pro větší účastníků to je poslední večer pobytu – modlitba se svíčkami. V přední části kostela si děti zapálí malé tenké svíce a jejich plamenem pak připalují

svíčky dalších lidí, kteří oheň posílají dál – až po chvíli svítí celý kostel. Vypadá to velice krásně. Tyto zapálené svíce symbolizují velikonoční světlo.

Společné modlitby jsou určité to nejkrásnější v Taizé – možná právě proto, že jsou tak jednoduché a prosté, přinášejí opravdu hluboký duchovní zážitek.

JK

CESTA

Generace

Slovo generace vzniklo z řeckého genos, což znamená rod. Českým synonymem – tedy slovem se stejným významem – je pokolení. Jako jedna generace je označována skupina lidí, kteří žijí přibližně ve stejné době a mají podobný styl života a způsob myšlení. Do stejné generace patří lidé přibližně stejné staří (označují se jako vrstevníci), i když se samozřejmě nedá určit přesná hranice, kdy začíná a kdy končí jedna generace, záleží spíše na souvislostech. Můžete se setkat s různými označeními generací, například takzvaní mileniálové jsou ti, kteří se narodili zhruba mezi lety 1985 a 2005, tedy na přelomu tisíciletí – milénia. Délka trvání jedné lidské generace podle vědců odpovídá přibližně průměrnému věku, kdy se ženám rodí první děti. Tento věk se stále prodlužuje, stejně jako se prodlužuje celková délka lidského života. Ve středověku byl člověk, kterému bylo čtyřicet let, považován za starce, dnes je v půlce svého života. Uvádí se, že zhruba před třiceti lety byla délka trvání jedné generace necelých 25 let, dnes už se toto číslo blíží ke 30. A tím, že se průměrná délka lidského života prodlužuje, žijí na světě současně čtyři lidské generace najednou. Slovo generace se ovšem užívá i v přene-

seném významu, například v literatuře či malířství označuje umělce s podobným stylem (třeba generace prokletých básníků). V technické oblasti se zase používá ve smyslu označení výrobků stejného typu – např. počítačů nebo automobilů.

JK

Sněžinka

*Rov chladných hvězd se záhy ztrácí,
kdes dole vydechuje zem.
Už úsvit do jara se vrací
a vábí život úsměvem.
Šat naladěný do zelena,
tlum čilek, bílých jako sníh,
se nad ostrovy zimy zdvih:
Smrt byla jimi oddělena.
Ty křehké bytosti se přimí
zdmi smutku polorozpadlými,
a volným lukám pod zorou
se uklánějí s pokorou.*

*Miroslav Matouš
(Řeč květů a křídel)
Nakreslila: Lucie Krájetřilová*

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti za naše rodiče, za naše babičky, dědečky, strýčky, tety a všechny ostatní příbuzné. Prosíme za děti, které nemohou mít svou vlastní rodinu.
Amen.

Páté přikázání

Tak co, děti, jak dobře znáte Desatero? Které přikázání je to páté? Ano, máte pravdu, páté přikázání se týká vztahů v rodině a podle Bible (Druhá kniha Mojžíšova 20,12) jeho plné znění je: „Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou tě dává Hospodin, tvůj Bůh.“ Je zajímavé, že na rozdíl od ostatních přikázání toto ob- sahuje navíc zaslíbení – když budeš ctít své rodiče, budeš dlouho žít. Je známá věc, že vztahy v rodině někdy nemusí být jednoduché a platit to o všech generacích. Zatímco malé děti ke svým rodičům většinou vzhlížejí, v době dospívání jsou k nim mnohdy velmi kritické, což však časem většinou odezní. Ani dospělí lidé však někdy se svými teď již staršími rodiči nemusí vycházet nejlépe a patřičně samostatně i naopak.

Stejně to může platit i v rámci jedné generace – mezi sourozenci, seš- vagřenými příbuznými apod. nebo naopak přes několik generací – mezi vnoučaty a prarodiči. Říká se: „Přátele si můžeš vybrat, rodinu ne.“

Zřejmě to tak bylo vždycky, a právě proto nás Pán Bůh ve svém Desateru nabádá, abychom se snažili na to myslet a něco s tím dělat. A myslím si, že jde o úkol nejen synů a dcer vůči jejich rodičům, ale i opačně. Vždyť ani rodiče, i když mají víc zkušeností, nejsou neomylní. Někdy mohou třeba ze stra- chu o své dítě být velmi přísní a nes- mlouvaví, takže má jejich potomek pocit, že nemá vůbec žádnou svobodu. Jakýkoliv pokus o diskuzi je však rázně umlčen. Proto je třeba, abychom si i my rodiče uvědomili, že naše děti jsou osob- nostmi s vlastním názorem, a uměli je přinejmenším vyslechnout a v ideálním případě se snažili najít cestu přijatelnou pro obě strany.

To je asi to hlavní, uvědomit si, že všichni jsme jenom nedokonalí lidé, a chovat se k sobě navzá- jem s úctou, láskou a snahou o porozumění. Což ostatně ne- platí jen v rodině, ale v mezilid- ských vztazích jako takových.

JK

Nakreslila: Lucie Kojčičková

2

Soutěž o tři knihy

Určitě snadno najdete pět rozdílu mezi obrázky této rozesmáté rodiny. Pošlete nám své řešení a adresu do poloviny dubna nejlépe mailem na jana.krajcirkova@ccsh.cz a staňte se jedním ze tří výherců knihy, jejichž jména otiskneme v květnové Cestě!

Blahopřejeme výhercům z lednového čísla
(tajenka: Poděkování):
Karolína Krátká
a Josef Šíp z Příbrami

7

Král David 18. David a jeho syn Absalóm

O tom, že vztahy v rodinách někdy nebývají snadné, svědčí i biblický příběh krále Davida. David měl opravdu velkou rodinu. Měl několik manželek a s každou z nich řadu dětí. Není proto

něj nedokázal hněvat trvale, takže mu nakonec odpustil. Ovšem Absalóm se mu odvděčil věru zvláštním způsobem. Využil svého krásného vzhledu (pyšnil se především svými dlouhými a velmi hustými vlasy) a skvělé výřečnosti a postupně lstivým jednáním získával na svou stranu otcovy poddané, až nakonec vyvolal otevřenou vzpouru a nechal se ve městě Cherónu provolat králem. Když se to dozvěděl David, vzal všechny lidi, který mu zůstal věrný, a odešel z Jeruzaléma. Hlavní město obsadil Absalóm, který se rozhodl proti svému otci vytáhnout s vojskem a definitivně jej porazit.

Nastala velmi krutá bitva v hustém lese, které se však David na radu svých rádců neúčastnil. Domnívali se, že jeho život je příliš cenný

a povstanci by v touze zabít jej pronásledovali a pobili mnohem víc Izraelců než v případě, že s nimi jim David na srdce, aby se s ohledem na něj chovali k Absalómovi milosrdně.

Davidovo vojsko zvítězilo na celé čáře, i když bylo mnoho padlých. Absalóm přichal pryč na mezku. Doplatil však na svou marnivost – jeho husté vlasy se zapletly do větví stromu, mezek mu utekl a Davidovi vojáci, přestože si to David nepřál, jej zabili. Když se to král dozvěděl, hořce se rozplakal: „Kéž bych místo něj zemřel já!“

JK

Nakreslila: Lucie Krajčůvková

divu, že jak mezi jeho ženami, tak i mezi jeho dětmi občas docházelo k soupeření a nevraživosti. Když jeden z jeho synů Amnón ublížil své nevlastní sestře Tamar, Támarin bratr Absalóm (nebo také Absolon) Amnóna do konce zabil. Aby unikl otcovu hněvu, utekl na několik let do ciziny, David se však na

Martin, Filip a Lili – Přichází nový člen rodiny

Martin

Byl to zhruba rok a půl, co jsem měl doma Filipka, a docela dobře jsme si na sebe zvykli. Pak mi ale kamarád vyprávěl, jak našli u popelnice dvě štěňátka – sestřičky. Jednu si prý nechají, ale dvě by asi nezvládli. „Nechčeš k tomu svému kocourovi pejška?“ zeptal se mě. Váhal jsem jenom chvíli, ale když mi to štěňátko ukázal na fotce, bylo rozhodnuto. Ta malá černá kulička, s bystrými očkami a špičatýma ušima jako lištička, si rázem získala moje srdce. Jen jsem doufal, že se s Filipem budou dobře snášet.

Filip

Abych řekl pravdu, moc nadšený jsem z toho černého vetřelce nebyl. Taký jsem jí dal jednoznačně nájevo, kdo je tady pánem.

Pravda, tehdy jsem to měl jednoduché, protože jsem byl starší a větší. Starší jsem sice pořad, ale ta potvůrka mě postupně přerostla a začínala si stále víc dovolovat. Ještě že se před ní vždycky mohu zachránit skokem na stůl nebo na skříňku. Odtud se jí pak škodolibě směju, protože tam na mě s těmi svými krátkými nožičkami nemůže! Je pravda, že s příchodem Lili jsem se s ní musel začít dělit o páníčkovu pozornost,

v každém případě je však moje pozice hlavy rodiny naprosto neotřesitelná a všichni ji plně respektují!

Lili

Byla jsem moc ráda, když jsem se dostala z té zimy na ulici k novému páníčkovi. Ihned jsem jej zahrnula svou bezvýhradnou láskou, jak to jen my psi umíme. Jediné, co trochu kalí naše štěstí, je ten protivný kocour. Pořád se tváří namyšleně a myslí si, kdoví jak není důležitý, jenom proto, že umí vyskočit na stůl. Však já mu to ale vynahradím – kdykoliv je dole na zemi, skočím po něm. Chvilku se pak pereme, ale protože se páníček zlobí, nechám toho a jdu si pro pohlázení.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčůvková

Rodinný život stromů

Lidé v dávných dobách staré stromy uctivali. Spatřovali v nich buď přímo božstvo nebo symbol plodnosti či nesmrtelnosti. Někdy dokonce věřili, že stromy umí mluvit. V jejich blízkosti vykonávali své obřady, modlitby a meditace. Vnímali silnou energii, která ze stromů vychází. Anebo si vzpomeňme na enty, Pastýře stromů z fantazijní Tolkienovy Strážedozemě, kteří v Pánovi prstenů pomohli hobitům Smiškovi a Pipinovi v boji proti zlému čaroději Sarumanovi. Možná si řeknete: je to hezká pohádka. O to víc vás asi překvapí, že současní vědci při pozorování stromů objevují, že stromy mají mnohem víc schopností, než se na první pohled může zdát.

Vy pozorovali například, že stromy, žijící v lese, vytvářejí hustou sociální síť, ve které se spolu navzájem dorozumívají, dokáží se varovat před hrozcím nebezpečím – třeba škodlivým broukem, ale starají se i o nemocné a staré stromy – pomocí kořenů jim dodávají výživu.

Stromy prý mají na konecích kořenů struktury podobné mozku. Díky nim dokážou mimo jiné rozpoznat, jestli soused patří k jinému druhu nebo je to příbuzný – třeba dědeček nebo potomek. A pečují o sebe navzájem. Jejich cílem totiž není vzájemné soupeření, ale naopak zachování lesa jako celku, s jeho stíným a vlhkým prostředím, které je pro stromy nejpříjemnější.

Je znám například případ páteřů, které již

stovky let nemají žádné listy, a tudíž nemohou dýchat - bez pomoci by nepřežily. Tyto páteře nicméně stále žijí, protože okolní stromy, pravděpodobně jejich potomci, jim dodávají výživu.

Je také zajímavé porovnání života stromů v lese a ve městech. Městské stromy mají více prostoru a světla, a proto rostou mnohem rychleji a dosahují větší velikosti než stromy v lese, které se navzájem zastíní. Také však dříve umírají, ve městech prakticky nenajdeme několik stovek let staré

Nakreslila: Lucie Krajčirková

stromy. Vědci to vysvětlují tím, že tyto stromy jsou osamělé, nemají žádné sociální vazby, chybí jim zkrátka jejich rodina. I když jsou zasazeny zdanlivě blízko u sebe, stejně je tato vzdálenost příliš velká, protože většinou mají narušené konce kořenů (aby bylo možné je zasadit) a nedosáhnou ke svému sousedovi.

Stromy také mají paměť a dokážou se učit z předchozích zkušeností. Vědci například, že nemohou vyrazit listy hned první teplý jarní den – „odpočítají“ si jich nejprve potřebný počet, protože si pamatují, že se mohou ještě znovu objevit mrazy, a teprve pak vyženou nové listy. Umí si také zapamatovat velké sucho a naučit se na jaře šetřit s vláhou, protože během suchého léta ji budou potřebovat.

Stromy se spolu dorozumívají pomocí elektrických signálů, které si předávají svými kořeny. Protože je to však velmi pomalé, vymyslely ještě další způsob – pomocí chemických signálů vypouštěných z listů. Tak mohou třeba relativně rychle předat svému sousedovi informaci o napažení škodlivým hmyzem – soused pak sáhne včas vypustit do své kůry jed, kterým se proti tomuto hmyzu brání. Je to úžasné, co říkáte? O to více pak bolí, když si uvědomíme, že někteří lidé jsou v honbě za rychlým ziskem schopni vykácat celé plochy lesa, který se už nikdy nepodaří vrátit do původního stavu. Pokud vás toto téma zaujalo, přečtěte si třeba knížku Petera Wohllebena *Tajný život stromů* (vyšla v nakladatelství Kazda v roce 2017). A až přistěte půjčete na procházku do lesa, určitě jej budete vnímat jinak než dříve.

Jana Krajčirková

Dvě strany jedné mince

Vztahy mezi generacemi jsou nepochybně starší než strukturovaná lidská řeč. Ostatně se studují i u primátů a spousty vyšších živočichů. Žádný div, že nedokážu objevit nic převratného, když se pokusím aspoň o letmý pohled na to, jaké jsou ty vztahy dnes. Mám přitom na mysli rovinu společenskou, nikoli úzce rodinnou.

V současné době - kdy se nám vesměs daří v průměru líp, než kdykoli předtím, a také při simultánním srovnávání se situací ve většině ostatních zemí, jsme na tom neobyčejně dobře - vesměs platí, že by se pro generaci hospodářsky neaktivních, skutečně starých občanů mělo dělat víc, že by měla víc profitovat na všeobecném blahobytu (jakkoli se vynakládají obrovské částky na důchody). Že je tedy na lidech produktivních, mladších a zdravějších, aby přicházeli s novými iniciativami, aby usnadňovali a zlepšovali život stále rostoucím seniorským komunitám. Ostatně tím připravují půdu i pro sebe, protože také jednou zestárnou... Velmi často se věc vnímá jako převážně finanční problém.

Ale je tomu tak doopravdy, že nejen prostředky, ale i porozumění a snahu by měla vynakládat výhradně ona více nebo méně mladá generace, zatímco my staří a ještě starší máme právo dávat najevo hlavně svou nespokojenost? Když odhlédneme od materiálního zabezpečení a pokusíme se o sondu do vztahové roviny, když si my staří položíme ruku na srdce - a hlavně si položíme pár otázek - nedalo by se na té naší straně mince také něco zlepšit?

My totiž máme stále tendenci srovnávat, jak to bylo za našich časů a jak se mají věci teď. Zkrátka, jak to teď ti mladí všechno špatně vedou. Ale ponecháváme stranou, jak neuvěřitelně se zrychlil vývoj, zejména za poslední tři desetiletí. Zdá se, že Evropě ty dvě světové války s následujícím mocenským rozdělením a neblahými pokusy o vazalskou socializaci zabrzdlily rozvoj, který se pak v poslední dekádě dvacátého století živelně rozběhl na plné obrátky, aspoň u nás a v ostatních zemích, které se vymanily ze známého područí.

Ještě na začátku dvacátého století mohl vnuk zdědit po dědeč-

kovi zimník a byl rád. Já jsem se v padesátých letech vdávala v kostýmu z přešitého obleku po tatínkovi a byla jsem ráda. Z dnešního po-

hledu konzumní společnosti absolutní absurdita. A technika? Tady už se nedá vůbec nic srovnávat. Ale my ty dnešní exponované mladé rodiče, kteří nevědí, co dřív, jenom kritizujeme, jak nezodpovědně si vedou, a sotva jsme schopni si uvědomit, jak dočista jiná je společenská situace.

Ne, nebyli bychom sami lepší. Před dvěma měsíci jsme absolvovali vánoční návštěvu, kde litali dva chlapečci jako neřízené střely. Když posleze dostali povolení, aby opustili nudné hosty a vyběhli do svého pokoje ke svým počítačům, poprvé poslechli na slovo. Sdílela jsem všeobecný pocit úlevy bez jediného pomyslení na to, co je výchovně správné a co ne...

Nemám žádný recept. Ostatně je známo, že jsou nevyžádané rady starších lidí vesměs kontraproduktivní. Ale myslím si, že je naše současná společnost v situaci ne nepodobné roli adolescenta, který prudce vyrostl a neví, co s rukama a s nohama, ale postupem doby se trochu naučí, co sám se sebou. A hlavně si myslím, že v generačních vztazích bychom my - ta druhá strana mince - rozhodně měli projevovat mnohem víc uznalosti, porozumění, shovívavosti a křesťanské lásky. **Pavla Váňová**

Přínosy mezigenerační spolupráce

ného času. Vznikají nová mezigenerační komunitní centra, objevují se nové projekty, kupříkladu takové, kdy chodí senioři předčítat dětem do školek. Naopak děti ze škol se čteně objevují v domovech pro seniory, aby svým připraveným programem zpříjemnily čas starší generaci. V USA, konkrétně v Seattlu, kdysi vzniklo, dnes již velice uznávané, Centrum mezigeneračního učení. Jedná se o domov pro seniory a školku pod jednou střechou. Senioři a děti zde mohou během celého dne trávit společný čas, sdílet nejrůznější denní aktivity, hrát si a jíst u jednoho stolu, což krom snižování sociální izolace také zmenšuje mezigenerační propast. Proč tedy počet mezigeneračních projektů a zájem o aktivity pro rozdílné věkové generace narůstá? Nejspíš je to z toho důvodu, že je pozitivní vliv vzájemného působení viditelný již na první pohled. Spolupráce a čas, který společně tráví senioři a děti, přibližuje oběma stranám cestu k vzájemnému pochopení, učí jednotlivce toleranci, respektu a trpělivosti. V neposlední řadě je třeba zmínit, že jednou z nejpodstatnějších výhod těchto projektů je zvyšování hodnoty člověka v každém věku.

Je toho mnoho, co si mohou generace navzájem nabídnout, o co se mohou vzájemně obohatit. Je tedy podstatné, aby se i nadále myslelo na snižování věkové propasti, a to obzvláště v dnešní době, kdy se zvyšuje počet seniorů ve společnosti a sociální izolace je stále výrazným strašákem - nejen u osob staršího věku, ale mnohdy také u mladší generace. Propojení a aktivní spolupráce lidí různého věku by mohla být cestou ke zkvalitnění života a jejich vzájemné působení by mohlo dopomáhat k řešení nejrůznějších aktuálních společenských problémů.

Josefina Hudcová,
studentka oboru sociální práce na HTF UK

Rozhovor s Hanou Benešovou nejen o Janu Zajícovi

Jak jste prožívala rok 1968?

Děni bylo otevřené Pražským jarem. Okupací jsme dospěli. Mladí nezná omezení, takže se do všeho šlo. Pořád jsme diskutovali, vydávali prohlášení, za nimiž jsme si stáli. Úloha naší mrňavé Husovy československé bohoslovecké fakulty byla obrovská. Všechno kolem nás vřelo. Základnu jsme měli na Husově fakultě v Dejvicích. V noci se sepisovala prohlášení a ráno s nimi většinou Erwin Kuczkza vyrážel přes Pražský hrad do centra Prahy. S Jitkou Lierovou-Wendlíkovou jsme držely službu u telefonní centrály a zprávy jsme předávaly dál. Profesori s námi velice sympatizovali, ale z výuky nebyli ochotni nic slevit. Byli nároční, ale tím nás úžasně vyzbrojili do služby v církvi.

V čem byl hlavní důvod vašeho připojení k hladovce?

Chtěli jsme zastávat Palachovy požadavky. Když člověk pozná svobodu, nechce se jí vzdát, a mladý člověk obzvláště. My jsme byli jako generace jiní, měli jsme ideály.

Kdy jste se přidali k hladovkářům podporujícím požadavky Jana Palacha?

Spolužáci Olda Vít s Lubošem Hrudníkem chtěli od úterý 21. ledna 1969 demonstrovat na Staroměstském náměstí u sochy Mistra Jana Husa. Když je odsud vyhnali policajti, tak se přidali k hladovkářům na Václavském náměstí. Bylo fajn, že mezi nimi nebyli jen vysokoškolští studenti, ale třeba i učni a dělníci. Já jsem se k nim přidala 22. ledna, ve stejný den jako Jan Zajíc.

Věděli rodiče, že jste se připojila k hladovce?

Matka studovala od roku 1967 rovněž na Husově čs. bohoslovecké fakultě v Praze. Já jsem všem na fakultě řekla, že mámě nesmí nic prozradit. Kde jsem, se dozvěděl až od profesora Miloslava Kaňáka, který mámě řekl, že na mě může být hrdá.

Znala jste kromě spolužáků někoho z účastníků hladovky?

Přemysl Vachalovský byl soused mých prarodičů v Sudoměřské ulici v Praze. Když jsem se ocitla mezi hladovkáři, tak hned hlásil, že dědečka zná. Byl starší

Po úmrtí Jana Palacha se skupina zejména mladých lidí rozhodla u kašny pod rampou Národního muzea v Praze držet hladovku na podporu Palachových požadavků. V úterý 21. ledna 1969 přibyli mezi hladovkáře studenti Husovy fakulty Oldřich Vít (1943-2004) a Lubomír Hrudník (1950-1993). O den později se k nim přidala ještě bohoslovka prvního ročníku Hana Benešová. Ve stejný den (22. ledna) se rozhodl prostřednictvím hladovky vyjádřit Janu Palachovi solidaritu též Jan Zajíc, jenž v den 21. výročí komunistického převratu (25. února 1969) následoval Palachovu oběť. Rozhovor s poslední žijící aktérkou byl natočen k 50. výročí Zajícova pohřbu (2. března 1969), kterého se v husitském taláru zúčastnil i Zajícův přítel Oldřich Vít. Zároveň je zajímavou výpovědí o mladé generaci konce 60. let, především vysokoškoláků včetně našich bohoslovců.

Kněžské svěcení Hany Benešové. (Druhý zleva L. Hrudník.) Foto archiv H. Benešové

a společně s Oldou Vítem patřil mezi největší bouřliváky.

Jak vzpomínáte na zajištění hladovkářů 23. ledna 1969?

Brzy ráno přistavil Sbor národní bezpečnosti (SNB) velký „anton“. Vzpomínám si na strašlivé dohadování s příslušníky Bezpečnosti. Řekla jsem si, „tak to tedy ne!“ Utekla jsem a hned jsem běžela na Svaz vysokoškolského studentstva (SVS) – tenkrát nebyly mobily –, abych jim řekla, co se stalo. (*Zajištěno bylo 16 osob, pozn. autora.*) Já jsem s sebou moc věcí neměla, jen index a malou igelitku, ale řada věcí byla hladovkářům po zásahu SNB rozkradena, přestože byly příslušníky Veřejné bezpečnosti převezeny na služebnu.

Vrátili jste se pod rampu Národního muzea?

Na místo hladovky jsme se vrátili a v hladovce jsme chtěli pokračovat až do pohřbu Jana Palacha. Na výzvu nějaké osoby ze SVS jsme se přesunuli do sídla předsednictva SVS na náměstí Maxima Gorkého (*dnes Senovážné náměstí, pozn. autora.*)

Utkvěl vám v paměti Palachův pohřeb?

Těsně před Palachovým pohřbem jsme s Lubošem Hrudníkem a Oldou Vítem spali na sekretariátu SVS. Při pohřbu samotném jsem byla až v závěru průvodu s kamarádkami z ČVUT.

Zaznamenala jste během hladovky zprávu, že by Jan Zajíc měl následovat Jana Palacha?

To vůbec ne. O tom se nemluvilo. Vždyť Olda Vítu mu ještě posílal Bibli a učebnici latiny.

Byla jste dále v kontaktu s někým z ostatních hladovkářů?

Několik z nás jsme si navzájem vyměnili adresy na žlutém průklepovém papíře, ale dál jsme se nesetkávali. Myslím ale, že Olda Vít si s některými psal. Až po

triceti letech v roce 1999 zorganizoval Přemysl Vachalovský setkání na místě hladovky. Byl tam samozřejmě Oldřich Vít, Petr Čunderlík, který vystudoval práva, Jaroslav Bláha a Vojtěch Bezucha. Zapsala jsem si též kontakty na Helenu Tichou, rozenou Sobotkovou, a přišla i Boženka Trnková, rozená Veselá. Posezení a fantastické přivítání jsme potom měli v budově Svobodné Evropy. Hovory mezi sebou jsme vedli spíš na duchovní témata. Musím říct, že všichni vzpomínali a litovali, že s námi nemůže být Luboš Hrudník, který v lednu 1993 zemřel. Všem jsem potom posílala přání na Velikonoce a Vánoce. Vesměs všichni reagovali zpět.

Formovaly události let 1968 a 1969 vaše vztahy se spolužáky?

Oldřich Vít byl pro naši rodinu Oldříšek. Naši otcové se znali, oba sloužili v Církvi československé husitské. Olda potom přijel na moje jáhenské svěcení v roce 1970 do Poděbrad. Lubomír Hrudník byl z Moravy a ta je upřímná. Už můj táta si ho vážil za to, jak mu pomáhal coby bohoslovec při jednom z církevních táborů. Když jsem měla v roce 1973 kněžské svěcení, vypravil na něj Luboš z litovelské náboženské obce Církve československé husitské, kde jako duchovní sloužil, celý autobus. Do Poděbrad mi Lubošova maminka přivezla zlatý řetízek s křížkem. Na krabičku Luboš připsal: „Měj své povolání ráda. Tvoji litovelští“. Takže jsme byli hodně propojení.

Děkuji za rozhovor.

Martin Jindra

Medailonek ze Sv. Kateřin

Marně byste hledali na českých mapách jméno města Sv. Kateřiny. Je od nás hodně vzdálené. Najdete je až na niagarské šíji, tak na dostřel kanonu od hranic Spojených států, pod názvem St. Catharines.

Město, původně založené v oblasti kvalitní zemědělské půdy, je dnes vzkvétající, s rozvinutým bohatým autoprůmyslem, strojírenstvím a renomovaným universitním školstvím. Půda lákala přistěhovalce již od 19. stol., hlavně pak usedlíky ze střední Evropy. I dnes se zde stále setkáváme s jejich třetí a čtvrtou generací. Jsou to Poláci, Slováci, ale také i usedlíci českého původu, kteří sem zavítali v krizových letech monarchie rakouské, ale také v době světové hospodářské krize, jež zasáhla první republiku ve třicátých letech minulého století. Dnes jsou z nich úspěšní podnikatelé, vinaři, šlechtitelé plodin, řepaři, lihovárníci, sládkové, producenti ovocnářství, i exotické zeleniny.

Poprvé jsem měl příležitost seznámit se s touto komunitou někdy koncem 70. let, kdy jsem jim několikrát přednášel o různých odborných problémech v potravinářství, oboru, který jsem kdysi vystudoval na své alma mater v Praze - Dejvicích. Zajímalo mě tehdy pozorovat mezi účastníky třetí generaci krajanů českého původu. Rodný jazyk již v podstatě zapomněli, ale v odborných výrazech si uchovali pozoruhodnou perličku, totiž starší českou oborovou terminologii. Výrazy převzali dokonce i příslušníci příbuzných národnostních skupin a dávali jim přednost před standardními termíny anglickými - malé svědectví, že znalosti a odborné zkušenosti krajanů po předcích zděděné převážily i u ostatních usedlíků nad vztahem k původní rodné mluvě v obklopujícím prostředí anglosaském.

Od té doby uplynuly více než tři desetky let. Tu jsem obdržel, již jako senior, pozvání od oné komunity na besedu s někdejšími svými posluchači.

Společnost ve věkovém složení mnohých i třetího věku se shromáždila v přednáškovém sálu jedné ze zdejších kongregací United Church. To, že někteří účastníci besedy byli také příslušníci či staršími onoho sboru, pochopitelně přispělo k jejímu zjedno-

dušení a hladkému průběhu. Je zdejší zvykem uvést společenskou shromáždění úvahou duchovní či filosofickou, někdy modlitbou. Učinil tak emeritní pastor sboru.

Beseda se rozeběhla. Účastníci spolu s pastorem uzavřeli modlitbou. Otčenášem. Zpívaným. Anglicky, samozřejmě; mnohý, myslím, dosud i v rodné mluvě. Co mne v té chvíli ale patřičně uzemnilo, byla jeho melodie. Melodie, kterou jsem důvěrně znával od svých dětských let. Byla to hudební melodie husitského Otčenáše. Melodie, kterou stvořil otec před více než 100 lety. Melodie, která dosud zaznívá ve shromážděních CČSH... Marně jsem si lámal hlavu, jak se mohla objevit v tak odtažitém prostředí geograficky, historicky, kulturně-společensky, i do jisté míry konfesně. Svým způsobem záhada etnografická. Odpověď od pastora jsem nezískal: „Je oblíbená kongregací již po dlouhá léta, znali ji ještě před mým příchodem.“ Namátkově dotázání senioři nevěděli více: „Máme ji v oblibě.“ Vlastní analýsa nevedla nikam. V Kanadě nikdy - na rozdíl od Spojených států - nevznikaly náboženské obce CČSH (s výjimkou jediné posrpnové, přechodně založené v Montrealu). Snad od některého z předchozí generace rolníků, kteří se zde usadili ve 30. letech minulého století? Kdo ví... Zkrátka, byla tady a více nepátřejme...

Přišlo mi tehdy na mysl, jak kdysi v Horních Uhrách to byla Třanovského Cithara Sanctorum, jež svými českými texty udržovala jazykové uvědomění slovenských evangelických luteránů v moři šířící se maďarizace. A luteráni slovenští ji dodnes s úctou používají ve všech svých kongregacích na americkém kontinentě. Ve Sv. Kateřinách dochází svým způsobem k procesu opačnému. Rodný jazyk dalších generací usedlíků postupně odumírá, ale mnohé se zachovává v dědictví hudebním. Je to médium mezinárodní, nemající zábrany etymologické, přenáší se tedy a překonává hradby jazyků, konfesi, generací, kultur i kontinentů...

Proč jsem tento příběh sepsal? 19. března se přiblíží 130. výročí narození prof. Josefa Píchy, mého tatínka. K jeho urně je to odsud moc daleko. Tak alespoň tento malý medailonek...

Slavomír Pícha

Dialog generací v diakonickém středisku Ambra

Ambra, středisko Husitské diakonie bylo založeno v březnu 2017. Od té doby se jeho činnost stále rozvíjí. Snahou je právě v tomto místě umožnit veřejnosti zažít spolupráci, která je charitativně zaměřená. Spolupracujeme s NO CČSH v Hradci králové a s královéhradeckou diecézí, které nás podporují. Využíváme možnosti věnovat se i těm nejmenším v době konání církevních akcí. Například při oslavách 100 let republiky nás děti navštívily a vyrobily si pěkné náramky, korále a jiné šperky pro radost sobě nebo někomu jinému.

Také spolupracujeme s organizacemi, které pomáhají i které pomoc potřebují. V loňském roce jsme pořádali vánoční sbírku pro děti z ozdravovny v Království u Dvora Králové. Do dobročinné akce se zapojili občané, kteří nosili dary. Společně s jáhenkou NO CČSH ve Dvoře Králové Annou Holínskou jsme dětem do ozdravovny dovezli hračky, plyšáky, povlečení, polštářky a kreslicí potřeby.

Spolupracujeme se spolkem Dobrotety, šijeme pro ně výrobky, které slouží nedonošeným kojencům ve fakultní nemocnici. Na dobročinných dílnách, které pořádáme, se mohou Dobrotety také účastnit. Jsme rádi, že na dobročinné akce chodí dobrovolníci všech věkových kategorií. Na poslední akci, kterou jsme pořádali, přišlo 10 žen. Vyráběly panenky pro UNICEF. Každá žena ji ušila podle vlastní fantazie z dostupného materiálu v Ambře, dala panence jméno a k ní vyplnila její rodný list, s kterým

panenky poputují do organizace UNICEF. Za každou panenku dostane organizace UNICEF 600 Kč, za které pořídí jednomu dítěti v rozvojové zemi potřebné očkování. V brzké době budeme tuto akci opakovat. Na této akci jsme dohodli i další spolupráci a to se zástupkyně na chráněném bydlení v Hradci Králové. Jelikož klienti tohoto zařízení jsou na vozíku, nedostanou se do Ambry osobně, rozhodla jsem se je navštívit a dovést k nim materiál potřebný na výrobu panenek a u nich jim pomohu panenky vyrobit.

Konáme kurz šití na stroji pro začátečníky, kurz enkaustiky (malování barevným včelím voskem), kurzy angličtiny pro začátečníky i středně pokročilé. V loňském roce také proběhly kurzy šití a kurz Tiffany techniky cínování šperků. Konané kurzy jsou nejenom místem setkání osob, ale i částečným zdrojem příjmů Ambry. V dubnu proběhne promítání o Indii z vybraných snímků po návštěvě Indie v jedné rodině a z cestování po městech a horách v severní Indii. Zážitky budou přiblíženy nejen snímkem, ale i ochutnávkou indických dobrot.

V letošním roce jsme navázali spolupráci se speciálními základními školami v Hradci Králové. Jde o dvě školy: Speciální základní škola Diakonie Vrchlabí s odloučeným pracovištěm v Hradci Králové a MŠ, ZŠ a SŠ Daneta. Skupinky žáků pod vedením pedagogického doprovodu chodí navštěvovat Ambru a během hodinky si zde něco vyrobí. V Ambře jim poskytujeme program na výtvarnou čin-

nost pro rozvoj smyslového vnímání, motorických a sociálních dovedností vhodných pro děti s mentálním nebo zdravotním postižením.

Snahou Ambry je nabízet pro veřejnost takové akce, které jsou přínosem nejen pro zúčastněné, ale svojí podstatou pomáhají i dalším osobám. Širokou veřejnost vyzýváme k účasti na dobročinných dílnách a na sbírkách, případně žádáme o věcné dary v podobě materiálu na šití, které v šicí dílně můžeme zpracovat. Jedná se o látky, materiál na výplň polštářků, vatelín, nitě, knoflíky, stuhy, krajky, jehly, vlnu, háčky, ale i jiný materiál jako korálky, kamínky, sklíčka, barvy atd. Často nám takový materiál věnují dobrovolníci z pozůstalosti po osobě, která dříve něco vytvářela, nebo se prostě potřebují zbavit dřívě vytvořených zásob. Oslovujeme i firmy a jsme rádi, že je našim prosbám vyhověno.

V Ambře šijeme i drobné výrobky a hledáme místa, kde by se mohly prodávat. Stále hledáme nové příležitosti, kde by byla činnost Ambry potřebná. Svými nápady a podporou nám můžete také pomoci.

Máme radost, že stále častěji vidíme, jak lidé nejrůznějších věkových kategorií se u nás rádi setkávají a nemusí to být jen při dobročinných akcích. Naše snaha o nově utvářející se společenství dostává stále zřetelnější podobu.

Za Ambru - středisko Husitské diakonie CČSH

Radka Podnecká,
ředitelka

Témata barevných magazínových čísel Českého zápasu

Milé sestry a milí bratři, také tento rok uvítáme vaši spolupráci při tvorbě magazínových čísel. Od následujícího měsíce (duben 2019) byla redakční radou navržena a ústřední radou schválena tato témata:

Duben: Velikonoce

Květen: Ekologie a alternativní zdroje a přístupy

Červen: Manželství, rodina a aktuální témata s tím spojená

Červenec: Zdravý životní styl

Srpen: Křesťané a média

Září: Výuka náboženství - práce s dětmi v církvi a ve škole (nová učebnice náboženství)

Říjen: Svědci víry a jejich příběhy

Listopad: Cesta svobody: 30. výročí od Sametové revoluce

Prosinec: Vánoce a 100 let české bohoslužby

V případě zájmu prosíme kontaktujte redakci emailem - cesky.zapas@cchsh.cz, sdělíme vám rádi veškeré podrobnosti. Manuál pro přispěvatele do časopisu najdete na webu církve www.cchsh.cz v rubrice Časopisy.

Na spolupráci se těší

redakce ČZ

Setkání třetího věku

NO CČSH Karlín a Dialog na cestě ve spolupráci s Městskou částí Praha 8 pořádají oblíbený přednáškový cyklus

Připravil a vede PaedDr. Zdeněk Kovalčík,
farář
Církve československé husitské ve Zlíně,
účelové kulturní
zpěv: **Zdeněk Kovalčík**
klavírní doprovod:
Karel Minařík

**Zasedací místnost NO CČSH,
Vítkova 13, Praha B - Karlín**

Srdečně vás zveme na pořad

**Americký pobyt
Antonína Dvořáka
a 125 let Dvořákova cyklu**

Bibliických písní
(komponovány od 5. března do 26. března 1894)

Pořad slova a poslecha s obrazovou prezentací

Antonín Dvořák v Americe

- skladatelský pobyt mezi krajiny
- genese Bibliických písní
- čermské a indiánské inspirace

**V úterý 26.03. 2019
v 15 hodin**

www.praha8.cz

www.husiti.cz

www.dialognaceste.cz

www.cesh.cz

www.obecspisovatelu.blog.cz

Hostem na faře v Liberci Josef Suchár

Srdečně zveme na 10. večer cyklu talk show HOST NA FAŘE. V pátek 22. března 2019 v 17 hodin v pořadu **Mé srdce je v Neratově** bude hostem P. Josef SUCHÁR, duchovní správce poutního místa v Neratově. Moderuje: Stanislav KUBÍN, hudební spolupráce: „Flétničky“, flétnový soubor vedený Marcelou KNOBLOCHOVOU. Vstupné 80,- Kč. Mediálním partnerem je měsíčník Kalendář Liberecka. Výtěžek ze vstupného bude věnován na činnost Sdružení Neratov. SK

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 18.3. 2019, 20.00
CAMERATA PRAGENSIS ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

úterý 19.3. 2019, 17.00
Michal Hanzal – varhany
František Bílek – trubka
G. F. HÄNDEL, J. S. BACH, G. P. TELEMANN, W. A. MOZART

středa 20.3. 2019, 17.00
Bohumír Rabas – varhany
Jana Jonášová – soprán
J. S. BACH, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, Ch. M. WIDOR

čtvrtek 21.3. 2019, 17.00
ČVUT MIXED CHOIR PRAGUE
Jan Steyer, Jiří Voběrek – sbormistři
Marie Pochopová – varhany
G. F. HÄNDEL, J. S. BACH, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

pátek 22.3. 2019, 17.00
Marie Šestáková – varhany
Zuzana Kopřivová – soprán
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, G. CACCINI, C. FRANCK

pátek 22.3. 2019, 20.00
PRAGUE STRING ORCHESTRA
Adéla Vondráčková housle
Vratislav Vlha – hoboj
W. A. MOZART, J. S. BACH, A. VIVALDI, A. DVOŘÁK

sobota 23.3. 2019, 17.00
Bohumír Rabas – varhany
Miroslav Kejmar – trubka a křídlovka
A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL, T. ALBINONI, J. PACHELBEL

sobota 23.3. 2019, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
Yvona Škvárová – mezzosoprán
W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL

neděle 24.3. 2019, 17.00
BŘEVNOV MONASTERY MIXED CHOIR
Adolf Melichar – sbormistr
Drahomíra Matznerová – varhany
Petra Břicháčková – soprán
Gabriela Pešinová – soprán
W. A. MOZART, C. SAINT-SAËNS, S. RACHMANINOV, A. DVOŘÁK

Změna programu vyhrazena.

Meditační setkání v Zahradě

Zveme na postní Duchovní cvičení do penzionu Zahrada, Lipová 26, 602 00 Brno. Od 25. 3. do 27. 3. 2019. Doprovázení: Petr Šandera a Eva Buttová. Přihlášky posílejte do 20. 3. na adresu brněnské diecéze či na e-mail: michaela@ccshbrno.cz red

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Jan Zítka, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, *grafik*.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna. Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Jitka Wendlíková, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ společně se STAVEBNÍ FAKULTOU ČESKÉHO VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO
Vás srdečně zvou na slavnostní představení nové publikace

Sbory Církve československé husitské

- architektonické dědictví našich regionů

do Husova sboru CČSH v Praze 10 – Vinohrady, Dykova 1

v úterý 19. března 2019 od 14 hodin.

Program:

Hudební vstup

Úvodní projevy

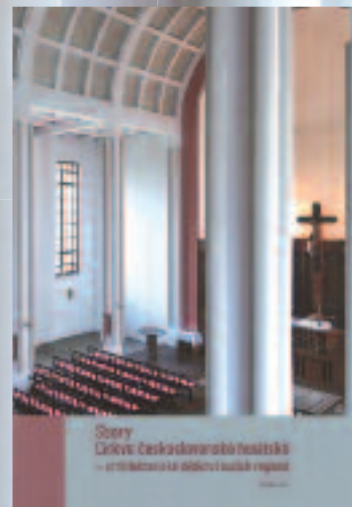
Prof. Akad. arch. Mikuláš Hulec – Fakulta stavební ČVUT

ThDr. Tomáš Butta – patriarcha CČSH

Představení publikace a poděkování – Doc. Ing. arch. Lenka Popelová Ph.D.

Moderuje ThDr. Jiří Vaníček

Hudební spolupráce: Michal Hanzal – varhany, František Bílek – trubka

Duchovní obnova

Pohyby duše – rovnováha v Kristu
povede Pavel Pechaňec

1.–4. dubna 2019

v broumovském klášteře

Příjezd 1. dubna od 10.30 hodin – odjezd 4. dubna od 13 hodin.

Účastnický poplatek pro duchovní a kazatele 800 Kč.

Přihlášení nejpozději k 25. 3. 2019 na adrese dieceze.hradec@ccshhk.cz.

Podpořeno z Fondu rozvoje Kralovohradecké dieceze CČSH. www.ccshhk.cz

KRALOVHRADECKÁ DIECEZE CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ